

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η ΝΕΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ)

6/5/2020

Θέμα του κειμένου είναι οι εντυπώσεις και τα συναισθήματα του νεαρού μαθητή από την πρώτη μέρα στο δημοτικό σχολείο αλλά και από το δάσκαλο την τετάρτης τάξης, που τότε ήταν και η τελευταία, αφού το δημοτικό ήταν τετρατάξιο.

Περιεχόμενο- νόημα: Το απόσπασμα ξεκινάει με τα ανάμεικτα αισθήματα του νεαρού Καζαντζάκη τη μέρα που πρόκειται να πάει για πρώτη φορά στο σχολείο. Από τη μια νιώθει χαρούμενος και ανυπόμονος να ζήσει μια καινούρια εμπειρία, από την άλλη όμως νιώθει φόβο για τον άγνωστο κόσμο του σχολείου. Η παρουσία του πατέρα του δίνει στο παιδί την αίσθηση της στήριξης και της προστασίας. Ο πατέρας του όμως είναι αυτός που τον παραδίδει στον αγριεμένο δάσκαλο με τη βίτσα και του αναθέτει το έργο «να τον κάμει άνθρωπο» χτυπώντας τον. Στη συνέχεια ο αφηγητής διηγείται τις αναμνήσεις του από το Δημοτικό και ειδικά από την Τετάρτη τάξη που όλες συνέκλιναν στο εξής: στον ξυλοδαρμό των παιδιών σε κάθε ευκαιρία είτε αν δεν είχαν διαβάσει είτε αν η συμπεριφορά τους απέκλινε από τα δεδομένα του διευθυντή του σχολείου και της «Νέας Παιδαγωγικής» του.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ- ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ:

1^η ενότητα: «Με τα μαγικά πάντα μάτια...κι έδειξε τη βίτσα». Η πρώτη μέρα στο δημοτικό σχολείο.

2^η ενότητα: «Από το δημοτικό σχολείο...ας φέρει βούτυρο». Οι αναμνήσεις από το δημοτικό σχολείο και ειδικά από την τετάρτη τάξη.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Αφηγητής: Μετέχει στην εξέλιξη της πλοκής (ομοδιηγητικός).

Ειρωνεία και σαρκασμός

Σε αρκετά σημεία του κειμένου υπάρχει ειρωνεία και σαρκασμός απέναντι στη στάση του δασκάλου, που υποτίθεται ότι φέρνει τη Νέα Παιδαγωγική και οι μαθητές δεν τις αντιλαμβάνονται και νομίζουν ότι είναι η γυναίκα του.

χιούμορ

Το κείμενο έχει χιουμοριστικές σκηνές ή φράσεις.

Εκφραστικά μέσα:

Παρομοιώσεις (σαν μικρό καταστολισμένο σφαγάρι, σαν κρανία), μεταφορές (μαγικά μάτια, πολύβουο γεμάτο μέλι και μέλισσες μυαλό, κάρφωσα τα μάτια μου) ,

προσωποποίηση (η Παιδαγωγική θα έλειπε, θα 'ταν σπίτι),

μεταφορά «Μια μέρα έδεσα κόμπο την καρδιά μου»

εικόνες (η μητέρα που αποχαιρετά το παιδί, το πατρικό χέρι που τον κρατά, η εικόνα του δασκάλου με τη βίτσα),

ασύνδετο σχήμα (με τα μαγικά πάντα μάτια...με κόκκινες φούντες στα πόδια)

Χώρος: Κρήτη

Χρόνος: Γίνονται αναδρομές σε αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας του αφηγητή και χρησιμοποιούνται ρήματα κυρίως σε χρόνο παρατατικό και αόριστο.

Γλώσσα: Η γλώσσα του αποσπάσματος είναι δημοτική με κρητικούς ιδιωτισμούς (σκολειό, αντρειυόμουν, χτίρι, φούχτα, περφάνια, κάμε, παρέδωκε, θωράς).

Ύφος: Το ύφος του κειμένου είναι απλό. Ο τόνος γίνεται ειρωνικός όταν το παιδί αναφέρεται στη Νέα Παιδαγωγική και χιουμοριστικός όταν την ταυτίζει με γυναίκα.

Ιδέες- συναισθήματα:

Παρουσιάζονται οι **αυταρχικές παιδαγωγικές μέθοδοι** του παρελθόντος και ο αντίκτυπός τους στις τρυφερές παιδικές ψυχές. Οι ιδέες της Νέας Παιδαγωγικής δεν εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς. Ακόμη, διαγράφονται οι **σχέσεις μεταξύ παιδιών- γονιών** εκείνη την εποχή: το πρότυπο της τρυφερής και στοργικής μάνας σε αντίθεση με τον και σκληρό πατέρα.

Παλαιότερες παιδαγωγικές μέθοδοι

- Η Νέα Παιδαγωγική έρχεται σε αντίθεση με παλαιότερες μεθόδους οι οποίες στηρίζονταν στην εντελώς αυταρχική και καταπιεστική συμπεριφορά του δασκάλου απέναντι στους μαθητές, χωρίς ίχνος κατανόησης ή ευαισθησίας

απέναντι στην ηλικία τους και τις παιδικές ζαβολιές τους. Ο δάσκαλος ενώ έλεγε ότι εφάρμοζε την Νέα Παιδαγωγική δεν τη χρησιμοποιούσε. Αντίθετα μάλιστα τιμωρούσε τους μαθητές ή τους έδινε ξύλο.

Σχέσεις παιδιών / γονιών

Από τη μια μεριά βλέπουμε την τρυφερή και ευαίσθητη στάση της μάνας. Από την άλλη μεριά βλέπουμε την αυστηρή και ψυχρή στάση του πατέρα του. Ο πατέρας παρουσιάζεται δυναμικός και σοβαρός, αλλά ποτέ δεν έχει δείξει στο παρελθόν την παραμικρή τρυφερότητα στο γιο του.

Συναισθήματα παιδιού

Τα συναισθήματα του παιδιού είναι ανάμεικτα.

Από τη μια μεριά νιώθει χαρούμενος και περήφανος που πηγαίνει στο σχολείο, από την άλλη νιώθει φόβο για το άγνωστο, αγωνία, ανασφάλεια με την επισημότητα της προετοιμασίας.

Η μάνα τον στηρίζει συναισθηματικά ενώ ο πατέρας του προξενεί φόβο και σύγχυση. Ιδιαίτερα δε όταν δίνει στον δάσκαλο το ελεύθερο να δίνει στον μικρό ξύλο.

Χαρακτηρισμός προσώπων:

Αφηγητής-συγγραφέας: χαρούμενος, περήφανος, ανυπόμονος, φοβισμένος.

Δάσκαλος και Διευθυντής του Δημοτικού: αυταρχικός, αντιπαθής, δεν είναι ανεκτικός και στερείται του χιούμορ, σοβαροφανής, απειλητικός.

Μητέρα: στοργική, τρυφερή.

Πατέρας: συγκρατημένος, λιγομίλητος, συντηρητικός, θεοσεβούμενος.